

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Maritima victoria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

M. Platorii
numus

rem vocabant. Quod si quis à majore honore decidisset, rursus ad alterius petitionem accedere con-
fuerat. Pauloq; infra: Marius cum ad Herennium responderet, hujusmodi fellam ἀγυλονόδα me-
morat, quæ cujusmodi esset, in numismatis intueri licet: duæ enim hujusmodi causæ habentur super
tribunali, in M. Platorii Æd. Cur. nummo, ut omnino inde qua fieri specie solerent sella illæ conspicui
sit. Magna autem ambitio Romanis fuit eburneis hujusmodi sellis ad clarissimos quosque Reges,
quorum amicitiam sibi conciliaissent, dono missitandis. Inter ampla quippe dona, quæ Masinise
Numidarum Regi missa sunt, sella etiam Curulis fuit. Ad Syphacem quoque cum donis aliis sella
missa, cum is se Carthaginensibus inimicum, Romanis amicum per legatos professus esset. Et Ptole-
mæo Egypti Regi, cum legati ad commemorandam renovandamq; amicitiam missi sunt, tulere do-
no, togam, & tunicam purpuream, cum sella eburnea. Et Consules, cum Magistratum inibant in sella
eburnea federe solebant. Unde apud Ovid. in Fastis:

Et nova conspicuum pondere sentit ebur.

Sed hæc missa faciamus, quæ omnium sunt historiis pervulgata: currumque protinus à sella ipsa
infiliamus.

DE CURRU. CAP. XIV.

Proximus ad sedem accedit currus, multis & ipse hieroglyphicis insignis, quæ commemorare in-
signiti propemodum operis labor esset: ledenim ea tantum recensebimus, quæ vel in numis, vel
auctorum de vetustate libris comperiuntur, & si qua facient ad pietatem, nequaquam dissimula-
bimus.

TRIUMPHUS. CAP. XV.

Statue tri-
umphales.

Sane constat, apud Romanos & gentes alias currum Triumphus significatum habuisse, cujusmodi
victoriarum monumenta passim in numis, in aris, in arcibus conspiciuntur. Iis autem qui trium-
phassent, statuae in curribus ponebantur, quæ ob id triumphales appellatae sunt. Earum vero statua-
rum ornamenta erant, quæ Livius enumerat, Corona aurea, sella Curulis eburnea, eburneus Scipio,
rota picta, & palmata tunica. Sellam autem Curulem ea de causa dictam volunt, quod curru honoris
gratia soliti erant in Curiam vehi Senatotes, qui Curulem magistratum, hoc est, majorem honorem
gessissent, in quo curru sella effert, supra quam considerent.

AMPLIATOR IMPERII. CAP. XVI.

Triumphalis autem effigies Romæ iis omnibus decreta est, qui fines Imperii ampliasent. Au-
gustus vero memoriæ Ducum, qui populum Romani Imperium ex minimo maximum reddi-
dissent, proximum à Diis immortalibus honorem præstitit: itaq; & opera cujusq; manentibus titu-
lis restituit, & statuas omnium Triumphali effigie in utraque fori sui porticu dedicavit, professus ed-
dicto, commentum id se, ut illorum veluti exemplar, & ipse dum viveret, & insequentium atatum
Principes exigerent à civibus.

MARITIMA VICTORIA. CAP. XVII.

M. Agrippæ
numus.

Carm. lib. 1.

Od. 5.

C pro Q. li-

tera usur-

pata.

In numo M. AGRIPPÆ COS. III. ab altera facie Neptunus est Equos agens flagello sublato, ipse
currui cymbæ speciem præ se ferenti insistens. Cymba inter utrumque Equum sita. In puppi ejus
navigii avis est alis surrectis quæ Aquilæ speciem refert. Literæ, HIC OMNIPOTENS ÆCORIS. Unde
apud Horatium illud: *Suspendisse potenti vestimenta maris Deo*, ubi animadvertendum est C, literam
apud nos ordine tertiam pro Q, positam more majorum, qui Q, literam olim excludere, ut Vellius
Longus attestatur, neq; Nigidio Figulo in commentariis suis unquam posita est, teste Victorino. Nu-
mi vero hujus species nimirum victoriam ab Agrippa contra Sex. Pompejum partam ostendit, quam
Maro etiam celebravit in Scuto:

En. lib. 8.

Parte alia ventis & Diis Agrippa secundis

Arduus agmen agens, cum belli insigne superbum

Temporibus avari fulgent rostrata corona.

Ibid. lib. 9.

Sunt etiam numi alii in victoriæ hujus memoriam cusi, in quibus trirèmes tridentalibus rostris
præditæ conspiciuntur, ut tandem aliquando Virgilianum illud incolumitati suæ restitaturus,
Rostris

Rostriq; tridentibus, de quo in iis quæ circa Virgilianæ lectionis castigationem olim elucubravimus, plerique dubitant.

IMPERIUM. CAP. XVIII.

Imperium autem, aut summam rerum, speciosioresq; magistratus, aruspicina quoque per currum significavit. Nam Tarquinius cognomento Superbus cum adhuc Romæ regnaret, & Jovis Capitolini templum pene absolvisset, currum quendam fictilem Thuscis quibusdam ex Vejorum gente figendum locaverat, quem cum jam confectum figuli in fornacem intulissent, non ut reliqua fictilia humore expresso exilior evasit, quam impositus esset: sed fermentati panis instar intumuit, eoque magnitudinis concepto robore duritiaq; increvit, ut vix sublato fornacis culmine, parietibusq; disjectis, educi potuerit. Consulti super hoc aruspices, responderunt, apud quos ejusmodi currus aservaretur, felicitatem & imperium iis portendi.

NUPTIÆ. CAP. XIX.

Ejusdem boni ominis causa, & aucupanda felicitatis affectatione institutum apud veteres erat, ut **N**ova nupta curru vecta traduceretur: quod Hesiodus, sive is Aristophanes Grammaticus fuit, Scuto Herculis ita describit:

Τὸ μὲν γὰρ ἐνὶ πύργῳ ἐπ' ἀπέναντος ἤσαν
τ' ἀνδρῶν γυναικῶν, πολλὰ δ' ὑμέναιον ὀρέσσει.
Hi curru in vectam geniali virginem amanti
Induxere viro, passimq; Hymen Hymenæus

Excitus cantu.

Et ligneum sponsæ simulachrum Citheronis consilio fabrefactum, pro Asopi filia suppositum, & in curru constitutum ab Jove reperiatur: quo Junonem, quæ divortium fecerat, illuderet. Eo vero nuptiali curru tres tantum vectari solitos, Sponsam, quæ federet in medio, Sponsum & Parochum, Pausanias tradit. Parochum eum nimirum intelligens, quem nos hodie anuli maritalis Compatrem appellamus: *παροχῶν γὰρ ἡρώδῆσσι τῶν ἀρχαίων, καὶ οἱ συμποσώοντες τῇ νόμφῃ ὄντι τὸ ζεύγος καὶ ἡρώδῆσσι.*

TERRA. CAP. XX.

Quod vero Cybelem curru in vehi finxerunt, cum eadem & tellus sit, terræ ipsius libramentum in aere pendens indicare Lucretius putat:

Hanc veteres Graecum docti cecinere Poeta,
Sedibus in curru bijugos agitare Leones,
Aeris in spatio magnam pendere docentes

Tellurem.

Lib. 2.

Illud addam, ex iis quas rerum natura partes habet, uni illi veteres maternæ venerationis merito cognomen indidisse, quando ita hominum illa mater, ut cælum Deorum, habita est. Hæc nos nascen- *A Plinio lib. 7.* tes excipit, natos alit, semelq; editos sustinet semper, novissime complexa gremio, jam à reliqua natura abdicatos, tum maxime ut mater operiens. Quod si quis causam quæsierit, cur turrato capite con- *Tum quod Kóβητα ἢ πῖα ἀνεστὶ τῆ ἀβέλια ὄνη, Cybeli Rheæ à montibus Cybelis dicta.* spicua sit, eam Lucretius rationem in hunc modum expressit lib. 2.

Muraliq; caput summum cinxere coronas, Quo nunc insignis per magnas prædita terras
Eximius munita locis, quod sustinet urbes, Horrificæ fertur divina matris imago.

In editis enim & excelsis locis urbes ponere antiquis mos erat, non tam alterius diluvii metu, qui **D**iu mortalium mentibus insedit, quam ut difficilius hostibus accessus foret.

BATTI NAVIGATIO. CAP. XXI.

Erat Delphis Batti effigies in curru, quem Cyrenenses dedicarunt, posteaquam is navibus in Li- byam trajecit. Auriga erat Cyrene: Libia vero capiti coronam imponebat. De Batto autem qui Thera in insula pulsus, Apollinis oraculo in Libyam profectus, Cyrenaicis rebus originem auspicatissime dederit, alio loco diximus copiosissime.

CIRCENSES. CAP. XXII.

Ludos Circenses per bigas & quadrigas, quæ tot numis signatæ sunt, significari, satis omnibus linnotuit, univèrsa Græcia cum Romanis eo spectaculorum genere per multa secula detentis.